

Eidsvoll Kommune

Informasjon til foreldre, foresatte og ansatte ved Vilberg ungdomsskole.

Informasjonen er utarbeidet og godkjent av kommuneoverlege i Eidsvoll kommune, Laurence JARY-VATTØY (redigert 07.11.2017)

Det er påvist tilfeller av skabb ved skolen. Innholdet har som mål å informere om hvordan skabb opptrer og hvilke forholdsregler hver enkelt må ta.

Forekomst:

Skabb er en **ufarlig, men plagsom hudsykdom** som er forårsaket av skabbmidden. Midden er 0,3 - 0,5 mm lang. Hunnmidden graver overfladiske ganger i huden hvor den legger egg som klekkes som larver etter 3-4 døgn. En person har sjelden mer enn 5-15 hunnmidd.

Smitte **skjer ved direkte hudkontakt** av litt lengre varighet og i sjeldne **tilfeller via håndklær, sengetøy og klær**. Tidligere var skabb assosiert med dårlig hygienisk standard og fattigdom. En smittet person merker de **først symptomene først** når kroppen begynner å reagere allergisk på midden og eggene.

En sjelden variant er skorpeskabb, som er en tilstand der midden finnes i tusentall. Denne varianten oppstår nesten utelukkende hos immunsvekkede pasienter på helseinstitusjoner. Ved skorpeskabb vil smittefaren være betydelig større enn ved vanlig skabb.

I Norge har det vært en betydelig nedgang i tilfeller av skabb siden slutten av 1970-tallet, men tilstanden ser nå ut til å øke igjen.

Inkubasjonstid:

Som regel tar det **3-6 uker** fra smitte av skabb til symptomdebut. Dersom man tidligere har hatt skabb tar det ofte bare 1-3 dager til symptomer opptrer.

Symptomer:

De vanligste symptomene er **kløe**, spesielt om natten og ved svetting, samt **hudutslett og kloremerker** på grunn av kløen. Utslettet kan være små kløende vabler (blemmer) samt små ganger i huden med midd og egg.

Hudforandringene sees **oftest på hendene og mellom fingre, tær, håndledd, albuer, midje, området rundt lysken, lår, sete og ytre kjønnsorganer**, men kan komme hvor som helst på kroppen. Hos **små barn sees utslettet oftest på hode, hals, håndflater og fotsåle**.

Skorpeskabb gir mer generell hudmanifestasjoner på større flater med betydelig avskalling av huden. Kløen vil ofte vare i inntil 4 uker etter behandling.

Eidsvoll Kommune

Diagnostikk:

Skabb kan ligne mange andre hudsykdommer. Hvis man mistenker at man har skabb må man **kontakte lege. Legen stiller diagnosen** ved å påvise skabbmidden eller egg gjennom undersøkelse av hudavskrapning i mikroskop. Men en typisk sykehistorie og utslett kan være tilstrekkelig for å stille diagnosen med stor grad av sikkerhet.

Behandling:

Skabb forsvinner ikke av seg selv og skal alltid behandles.

Alle i samme husstand og evt. seksualkontakter bør behandles samtidig, **selv om de ikke har kløe**. Det er viktig at bruksanvisningen nedenfor følges nøye. Effekten av behandlingen er god ved riktig behandling.

Det anbefales å bruke permetrin 5 % krem (Nix*) som fås kjøpt uten resept på apoteket. Hele hudoverflaten behandles, med unntak av ansikt og hodebunn. Følg bruksanvisningen nøye. Alternativt kan benzylbenzoat 33 % liniment brukes.

Gravide og barn under 2 år bør behandles etter foreskrivning fra lege. Til barn under 2 år bør fortynnet benzylbenzoat liniment (15 %) benyttes. Hodebunn og ansikt skal også behandles. Følg bruksanvisningen nøye.

Det **anbefales å gjenta behandlingen etter 1 uke**.

Det **kan klø flere uker (opptil 6 uker) etter en vellykket behandling**, det er ikke indikasjon på tilbakefall. Kløen skal avta gradvis, hvis ikke må pasienten undersøkes på nytt. Etter gjennomført skabb-behandling kan kortisonkrem benyttes mot kløen i 1-2 ukers tid.

Smittefaren opphører raskt ved behandling. Man kan gå tilbake til sitt arbeid/skole/barnehage dagen etter at behandlingen er igangsatt.

Behandling av klær og tekstiler:

Midden dør etter 2-3 dager i tørt miljø ved romtemperatur, slik at det er unødvendig med tiltak utover vanlig rengjøring og vask av brukt tøy/sengetøy:

- **Sengetøy, klær og håndklær som har vært nær huden, vaskes på 60 °C**
- Tøy som ikke tåler dette, kan henges bort og ikke brukes på 5 dager

Gi beskjed til kontakter:

Gi beskjed til familie, venner, skole, barnehage eller andre nærkontakter. Det er viktig at alle nærkontakter blir informert og undersøkt.

Laurence JARY-VATTØY
Kommuneoverlege